

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Območna enota Nova Gorica

**STROKOVNE ZASNOVE
VARSTVA KULTURNE DEDIŠČINE
za območje občine Cerknjo**

Nova Gorica, februar 2008

Delpinova 16, SI-5000 Nova Gorica
telefon: +386 (0)5 302 86 88, telefaks: +386 (0)5 302 86 90
e-pošta: marvy.lah@zvkds.si
<http://www.zvkds-slo.si>

Registracija: 1/32177/07, Matična številka: 1423215-006
Standardna klasifikacija dejavnosti/šifra podrazreda: 92.522
Davčna številka: 45991413
Transakcijski račun: 01284-6090509661

OBMOČNA ENOTA NOVA GORICA

Konservatorji, restavratorji

ŠT.	ime in priimek	izobrazba	strokovni naziv
1	Belingar Eda	univ.dipl.etnolog	Konservatorska svetovalka
2	Bratina Patricija	univ.dipl.arheolog	Konservatorska svetovalka
3	Cencič Miran	mag.umetnosti	Restavrator specialist
4	Červ Robert	univ.dipl.um.zgodovinar	Višji konservator
5	Drole Ernesta	univ.dipl.zgodovinar	Višji konservator
6	Fabec Tomaž	univ.dipl.arheolog	Konservator arheolog
7	Humar Darij		Konser.strokovni sodelavec
8	Jazbec Andrej	mag.umetnosti	Restavrator specialist
9	Klemenčič Bojan	univ.dipl.um.zgodovinar	Konservatorski svetovalec
10	Lah Marvy	univ.dipl.kr.arh.	Konservatorska svetovalka
11	Mozetič Mitja	univ.dipl.arh.	Višji konservator
12	Svetina Jasna	univ.dipl.um.zgodovinar	Višja konservatorka
13	Ščukovt Andrejka	univ.dipl.etnolog	Konservatorska svetovalka
14	Zbačnik Branko	univ.dipl.arh.	Samostojni konservator

Strokovni sodelavci

15	Kjabaj Mira		Višja kons.sodelavka I
16	Kunst Majda		Strokovna kons.tehnica dokumentalistka
17	Leskovec Ljubica		Računovodja
18	Maraž Tanja		Tajnica
19	Naglost Anton		Samostojni konservatorski restavratorski tehnik
20	Remec Danilo		Samostojni konservatorski tehnik
21	Tutta Lilijana		Samostojni konservatorski tehnik
22	Vidmar Romana		Konservatorska strok.sodelavka

Vodja območne enote

23	Červ Robert	univ.dipl.um.zgodovinar	Višji konservator
----	-------------	-------------------------	-------------------

Vsebina

1 UVOD	4
2 PRAVNE OSNOVE	5
2.1 ZAKONSKI IN PODZAKONSKI AKTI.....	5
2.2 DRUGE PRAVNO-FORMALNE PODLAGE:	5
3 SPLOŠNA IZHODIŠČA	6
4 SPLOŠNI VARSTVENI REŽIMI	7
4.1 REŽIM ZA VAROVANJE ARHEOLOŠKE DEDIŠČINE	7
4.2 REŽIM ZA VAROVANJE STAVBNE DEDIŠČINE	8
4.3 REŽIM ZA VAROVANJE MEMORIALNE DEDIŠČINE	9
4.4 REŽIM ZA VAROVANJE NASELBINSKE DEDIŠČINE	9
4.5 REŽIM ZA VAROVANJE VRTNOARHITEKTURNE DEDIŠČINE.....	9
4.6 REŽIM ZA VAROVANJE DEDIŠČINSKE KULTURNE KRAJINE.....	10
4.7 REŽIM ZA VAROVANJE ZGODOVINSKE KRAJINE	10
4.8 REŽIM ZA POSEBNE TIPE DEDIŠČINE.....	10
4.9 VPLIVNO OBMOČJE	11
5 SEZNAM ENOT NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE	12

1 UVOD

Na podlagi Zakona o varstvu kulturne dediščine (Ur.l. RS št. 7/99, v nadaljevanju - ZVKD) mora pripravljavec pri sprejemanju aktov s področja urejanja prostora kot obvezno sestavino za presojo vplivov na nepremično dediščino, ki jih je v uresničevanju teh načrtov mogoče pričakovati, upoštevati strokovne zasnove za varstvo dediščine (v nadaljevanju – strokovne zasnove). Strokovne zasnove izdelata Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica (v nadaljevanju ZVKDS, OE Nova Gorica), kot pristojna strokovna javna služba

Za območje občine Cerčno so bile za potrebe priprav prostorskih aktov pripravljene naslednje strokovne zasnove:

1. Strokovne podlage za varstvo kulturne dediščine za spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Cerčno, juni 2002 /PP/

2. Spremembe in dopolitve strokovnih zasnov varstva kulturne dediščine za občino Cerčno, maj 2007

Na podlagi zakona o urejanju prostora (Ur. l. RS št. 110/02, 8/03 – popravek) ter Zakona o prostorskem načrtovanju (Ur.l. RS 33/07) niso bile izdane nobene , (kulturnovarstvene) smernice za potrebe priprave prostorskih aktov.

Strokovne zasnove vključujejo enote dediščine, ki so v času njihove priprave evidentirane kot kulturna dediščina. Ker pa se podatki o evidentirani kulturni dediščini spreminjajo (novi vpisi v register nepremične kulturne dediščine, spremembe vpisov, izbrisi,...), se morajo spreminjati (dopolnjevati, ažurirati) tudi strokovne zasnove. To je pomembno tudi zato, ker kulturnovarstveni akti ne smejo biti v nasprotju s strokovno zasnovano varstva kulturne dediščine (41. člen ZVKD)

Ker je bilo za območje občine Cerčno izdelanih več strokovnih zasnov, datiranih v različnih časovnih obdobjih, katerih vsebina je bila občinam posredovana s smernicami za različne prostorske akte, je ZVKDS – OE Nova Gorica z namenom boljšega pregleda in jasnosti, izdelal pričujoči čistopis strokovnih zasnov (na podlagi ZVKD 40. – 43. člen) za območje občine Cerčno.

2 PRAVNE OSNOVE

2.1 Zakonski in podzakonski akti

- Ustava Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 33/91)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture – uradno prečiščeno besedilo (ZUJIK-UPB1, Ur.l. RS, št. 77/07)
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD, Ur.l. RS, št. 7/99)
- Zakon o lastnjenju kulturnih spomenikov v družbeni lastnini (ZLKSDL, Ur.l. RS, št. 89/99, 107/99)
- Zakon o urejanju prostora (Ur.l. RS, št. 110/02, št. 8/03 – popravek, 58/03-ZZK-1) s podzakonskimi akti
- Zakon o prostorskem načrtovanju (Ur.l. RS št. 33/07) s podzakonskimi akti
- Zakon o graditvi objektov - uradno prečiščeno besedilo (ZGO-1-UPB1, Ur.l. RS, št. 102/04) s podzakonskimi akti
- Pravilnik o registru nepremične kulturne dediščine (Ur.l. RS, št. 25/02)
- Sklep o kulturnih spomenikih in naravnih znamenitostih, ki so postali last Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 46/97)

Sprejete in ratificirane mednarodne pogodbe

- Zakon o ratifikaciji Evropske kulturne konvencije št. 18 (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Protokol k Haaški konvenciji (Uradni list FLRJ - Mednarodne pogodbe, št. 4/56)
- Uredba o ratifikaciji Konvencije o ukrepih za prepoved in preprečevanje nedovoljenega uvoza in izvoza kulturnih dobrin ter prenosa lastninske pravice na njih (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (Ur.l. RS, št. 7/93)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije št. 121 o varstvu evropskega arhitektonskega bogastva (Ur.l. RS, št. 7/93) – t.im. Granadska konvencija
- Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o varstvu arheološke dediščine (spremenjene) (MEKVAD, Ur.l. RS - Mednarodne pogodbe, št. 7-21/99, 24/99) - t.im. Malteška konvencija
- Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o krajini (MEKK. Ur.l. RS, št. 19/03) – t.im. Krajinska konvencija

2.2 Druge pravno-formalne podlage:

Državni prostorski akti:

- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS, Ur.l. RS, št. 76/04)
- Uredba o prostorskem redu Slovenije (PRS, Ur.l. RS, št. 122/04)

Državni razglasitveni akti:

Odlok o razglasitvi Partizanske bolnišnice Franja za kulturni spomenik državnega pomena, Ur.l. RS, št. 81/99-3820, 96/2002-4821

Občinski razglasitveni akti:

Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Idrija, Ur.l. SRS, št. 16/86-791, 17/88-944, Ur.l. RS, št. 56/93-2057, 45/97-2470, 131/2003-5607, 45/2007-2487,

3 SPLOŠNA IZHODIŠČA

Celostno ohranjanje dediščine

Predstavlja smiselno porazdelitev nalog ohranjanja dediščine med različne državne organe in na lokalne skupnosti ter njihovo medsebojno sodelovanje. Državljanji, lastniki dediščine in drugi zainteresirani (društva, združenja, nevladne organizacije) so pomemben in enakopraven soudeleženec pri sprejemanju odločitev na vseh ravneh odločanja. Celostno varstvo dediščine se načrtuje in uresničuje tudi z instrumenti urejanja prostora. Nosilci različnih dejavnosti in rab, ki se pojavljajo v prostoru, se morajo seznaniti z omejitvami in prednostmi varstva dediščine že na nivoju strateških prostorskih aktov in upoštevati varstvena načela, ki zagotavljajo ohranitev kulturne funkcije dediščine v prostoru.

Načela, ki izhajajo iz zagotavljanja celostnega varstva dediščine, so:

- varstvo dediščine je treba vključiti med cilje prostorskega planiranja, od priprave razvojnih načrtov do izdajanja dovoljenj za posege;
- varstvo zahteva sodelovanje na vseh ravneh (med urbanisti, investitorji in konservatorji) ter vključevanje in obveščanje javnosti;
- varstvo dediščine ne vključuje le posameznih spomenikov, pač pa celotno človekovo okolje;
- varstvo vključuje ne samo najpomembnejše spomenike, ampak tudi tiste skromnejše stavbe, ki same po sebi nimajo lastnosti spomenika, a imajo izreden pomen v kontekstu celote naselja in kvalitetno oblikujejo njihov značaj;
- zagotoviti varstvo in prenovo objektov kulturne dediščine v prostoru na tak način, da ji zagotovimo ustrezno rabo v skladu s sodobnimi potrebami in načinom življenja.

Trajnostna raba

Ustrezen prostorski razvoj s svojimi prostorskimi rešitvami mora omogočati trajnostno rabo dediščine na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča degradacije dediščine ali celo izgube dediščinskih (spomeniških) lastnosti, ki se morajo ohranjati za sedanje in bodoče generacije. Dediščina je neobnovljiv vir, ki potrebuje za svoj obstoj aktivno (upo)rabo, vendar le do določenih meja.

Dediščina kot dejavnik vzdržnega prostorskega razvoja

Vzdržen prostorski razvoj vključuje štiri vidike ali dimenzije vzdržnosti: ekonomsko, socialno, okoljsko in kulturno. Ohranjena dediščina in njena integracija v prostoru sta eden od nosilcev trajnostnega razvoja občine na vseh področjih (gospodarstvo, kmetijstvo, kultura, okolje, itd.).

Dediščina kot razvojni dejavnik in prostorski potencial

Pri prostorskem načrtovanju je potrebno dediščino obravnavati kot dejavnik kakovosti prostora ter kot vir blaginje in priložnosti za razvoj. Dediščina s svojo raznovrstnostjo in kvaliteto predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial, katerega mora občina izkoristiti za doseg prostorsko uravnoteženega razvoja.

4 SPLOŠNI VARSTVENI REŽIMI

Varstvo in ohranitev kulturne dediščine je eden od osnovnih namenov in ciljev prostorskega načrtovanja. Z možnostmi, ki jih ima na razpolago, lahko preprečuje njeno poškodovanje, propadanje ali uničenje. Zahteve varstva kulturne dediščine se vključujejo v prostorsko načrtovanje tako, da se upoštevajo:

- varstveni režimi iz aktov o razglasitvi kulturnih spomenikov,
- varstveni režimi za vso evidentirano kulturno dediščino in njeno vplivno območje,
- presoje vplivov na kulturno dediščino.

V tem poglavju so splošni varstveni režimi posplošeni na tip dediščine (arheološka, stavbna, memorialna itd.). Iz priloženega pregleda enot nepremične kulture dediščine pa je razvidno, kateri tip varstvenih usmeritev oz. varstveni režim velja za posamezno enoto dediščine. Za posamezne (večje) enote lahko velja tudi več varstvenih režimov (npr. za območje določenega gradu lahko veljajo režimi za stavbno, vrtnoarhitekturno, arheološko dediščino, ipd.), saj je v preglednici tip varstvenega režima opredeljen po principu pretežnosti.

Splošni režim, ki velja za vse tipe dediščine:

- kulturna dediščina se načeloma varuje in ohranja na mestu samem (in situ);
- varuje se tudi ustrezno veliko območje okoli dediščine, z namenom preprečitve neposrednih ali posrednih negativnih vplivov na dediščino;
- na objektih ali območjih dediščine niso dovoljeni tisti posegi ali takšni načini izvajanja dejavnosti, ki bi prizadeli varovane vrednote in njihovo materialno substanco, ki jih nosi;
- možno so tisti posegi in prostorske rešitve, ki prispevajo k trajni ohranitvi dediščine ali zvišanju njene vrednosti.

Za kakršnekoli posege v enote kulturne dediščine - vključno z vzdrževalnimi deli, ki bi lahko povzročili spremembo videza (npr. barve) ali materialne substance dediščine (npr. novi materiali) - je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje (45. – 46. člen ZVKD, Ur. list RS, št. 7/99).

4.1 Režim za varovanje arheološke dediščine

Zlasti se varuje:

- zemljišča in zemeljske plasti z arheološkimi ostanki pred različnimi destruktivnimi posegi in rabami (izkopi, nasipi, intenzivna kmetijska in gozdarska raba, gradnja različnih objektov in infrastrukturnih naprav, iskanje najdb s strani nepooblaščenih ljudi itd.);

- prostorski in vsebinski kontekst arheološkega najdišča.

Arheološka dediščina so zemljišča in zemeljske plasti, ki hranijo sledove človekovega delovanja v zgodovinskih obdobjih, ter predmeti iz teh plasti oziroma obdobj, ne glede na to ali so na kopnem ali pod vodo.

Osnovna izhodišča pri varovanju arheološke dediščine so:

- varovanje najpomembnejših arheoloških najdišč v obliki rezervatov oziroma prostorsko urejenih območij (prezentacija »in situ«);
- ohranitev kulturnega in znanstvenega pomena dediščine pri posegih v prostor z izvedbo predhodnih arheoloških raziskav, pri čemer je treba dati prednost nedestruktivnim metodam (geofizikalni, greoradarski terenski pregledi);
- integralno varstvo s sistematičnim vključevanjem v prostorsko načrtovanje na vseh ravneh.

Novi posegi v prostor se arheološkim najdiščem načeloma izogibajo. V robne dele najdišč in v najdišča znotraj poselitvenih območij se lahko posega le, če ni možno najti drugih rešitev in le na osnovi rezultatov predhodnih arheoloških raziskav. Pri gradnji zahtevnih objektov in objektov gospodarske javne infrastrukture je treba zagotoviti predhodno arheološko vrednotenje na celotnem območju predvidenega posega in ne le na območju do sedaj prepoznane arheološke dediščine.

4.2 Režim za varovanje stavbne dediščine

Zlasti se varuje:

- tlorisna in višinska zasnova (gabariti);
- gradivo (substanca) in konstrukcijska zasnova;
- oblikovanost zunanjsčine (členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, stavbno pohištvo, barvo, detajli itd.);
- funkcionalna zasnova v notranjem in pripadajočem zunanjem prostoru;
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico (pripadajoči odprti prostor z niveleto površin ter lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin, odnos do drugih objektov na parceli in do sosednjih stavb);
- prostorski kontekst, pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih objektih - cerkvah, gradovih, znamenjih itd).

Varuje se tudi širša okolica objekta, ki zagotavlja funkcionalno integriteto varovane stavbne dediščine v širšem prostoru brez motečih prvin.

Stavbno dediščino zaradi boljše preglednosti delimo na:

- profano (gradovi, dvorci, vile, mestne in trške stavbe),
- sakralno (cerkve, kapelice, znamenja),
- sakralno-profano (samostani, župnišča).

V stavbno dediščino se lahko posega z vzdrževalnimi, sanacijskimi, raziskovalnimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije objekta v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem ter določili konservatorskega programa za spomenik. Usmeritve smiselno veljajo tudi za določene oblike tehniške dediščine (območja, stavbe, skupine

stavb, naprave itd.), ki pričajo o razvoju proizvodjalnih sredstev, tehnologije in tehnične kulture v Sloveniji.

4.3 Režim za varovanje memorialne dediščine

Zlasti se varuje:

- avtentičnost lokacije;
- materialno substanco in fizično pojavnost objekta;
- vsebinski prostorski kontekst območja z okolico in vedute.

Memorialna dediščina prvenstveno obeležuje spomin na pomembnejše dogodke in osebnosti iz naše zgodovine. Kot memorialno dediščino lahko obravnavamo spomska obeležja, spomske plošče, grobove in nagrobnike ter določene prostore in stavbe.

V memorialno dediščino se lahko posega z raziskovalnimi, vzdrževalnimi, sanacijskimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije ter v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem.

4.4 Režim za varovanje naselbinske dediščine

Zlasti se varuje:

- zgodovinski značaj naselja;
- naselbinsko zasnovo (parcelacija, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov);
- odnose med posameznimi stavbami ter odnos med stavbami in odprtim prostorom;
- prostorsko pomembnejše naravne prvine znotraj naselja (drevesa, vodotoki);
- prepoznavna lega v prostoru oz. krajini (glede na reliefne značilnosti, poti itd.);
- naravne in druge meje rasti ter robove naselja;
- podobo naselja v prostoru (gabariti, oblike strešin, kritina);
- odnose med naseljem in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- stavbno tkivo (prevladujoč stavbni tip, javna oprema itd.).

Praviloma je za naselbinsko dediščino potrebno programiranje revitalizacije in rehabilitacije v okviru urbanističnih, krajinskih ali programskih zasnov. Ukrepi morajo biti prilagojeni tudi posebnim lastnostim posameznega tipa kulturne dediščine (stavbne, memorialne, arheološke itd.) znotraj naselja. V naselbinsko dediščino se lahko posega z vzdrževalnimi, sanacijskimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem.

4.5 Režim za varovanje vrtnoarhitekturne dediščine

Zlasti se varuje:

- kompozicijo zasnove (oblika, struktura, velikost, poteze);
- kulturne sestavine (grajeni objekti, parkovna oprema, skulpture);
- naravne sestavine, ki so vključene v kompozicijo (vegetacija, voda, relief itd.);
- funkcionalno zasnovo z navezavo na stavbno dediščino oz. stavbe in površine, ki so pomembne za delovanje celote;
- podobo v širšem prostoru z navezavo na okoliški prostor.

Pri drevoredih se zlasti varuje:

- oblikovno zasnovano drevoreda (dolžino, drevesne vrste, sadilno razdaljo, sistem zasajanja itd.);
- ekološke pogoje, ki so potrebni za razvoj in obstoj drevja;
- rastišče pred gradbenimi deli, ki lahko prizadenejo posamezna drevesa;
- posamezna drevesa pred škodljivimi posegi vanje (obsekavanje, poškodbe itd.).

Vrtnoarhitekturna dediščina potrebuje stalno vzdrževanje, ki ga lahko vrši le primerno usposobljen izvajalec v soglasju s pristojno kulturnovarstveno službo.

4.6 Režim za varovanje dediščinske kulturne krajine

Zlasti se varuje:

- krajinsko zgradbo in prepoznavno prostorsko podobo (naravne in kulturne prvine);
- odprti prostor pred urbanizacijo;
- procese sonaravnega gospodarjenja v kulturni krajini (tradicionalno rabo);
- tipologijo krajinskih prvin in tradicionalnega stavbarstva;
- način navezave na stavbno in naselbinsko dediščino oz. grajeno strukturo.

Kulturna krajina je po Zakonu o varstvu kulturne dediščine spomeniško območje, katerega strukturo, razvoj in funkcijo pretežno določajo človekovi posegi in dejavnost v prostoru. Varstvo kulturne krajine je lahko uspešno le v sklopu celovitega varstva dediščine skozi sistem prostorskega načrtovanje in v sodelovanju z dejavniki, ki s prostorom gospodarijo – kmetijstvo, gozdarstvo, poselitev, infrastruktura itd.

4.7 Režim za varovanje zgodovinske krajine

Poleg alinej iz režima za varstvo dediščinske kulturne krajine se zlasti varuje:

- avtentična lokacija prizorišč;
- preoblikovanost reliefa zaradi zgodovinskih dogajanj, morebitne grajene strukture, vsa gradiva in konstrukcije;
- zemeljske plasti z morebitnimi ostalinami;
- memoriala plastika, likovna oprema in vsi pomniki.

Zgodovinske krajine so kategorija, pri kateri so pomembne predvsem asociativne vrednosti krajine, ki so posledica dogajanja ali dogodkov iz zgodovine.

4.8 Režim za posebne tipe dediščine

Zlasti se varuje:

- ohranjeno materialno substanco;
- lokacijo in prostorsko pojavnost;
- vsebinski in prostorski kontekst navezave enote na okolico.

Pod tipološko oznako »ostalo« uvrščamo enote dediščine, ki jih z običajnimi osnovnimi tipološkimi oznakami ne moremo natančno opredeliti. To so:

A vodnjaki, napajališča, jezovi, perišča, vodna zajetja, tehnične naprave itd.;

- B razvaline in ruševine stavbne dediščine;
- C razvaline in ruševine naselij.

4.9 Vplivno območje

Za potrebe prostorskega načrtovanja se poleg objekta dediščine varuje tudi določena okolica varovane dediščine oz. njeno **vplivno območje**, t.j. območje, v katerem se presoja vpliv določenega posega na varovane lastnosti enote dediščine. Vplivno območje je določeno z zgodovinskega, funkcionalnega in vizualnega vidika. V njem pristojna kulturnovarstvena služba postavlja pogoje, pod katerimi je določen poseg možen ter določa način delovanja obstoječim rabam s ciljem ohranitve ali zagotovitve prostorske integritete, pričevalnosti, dominantnosti, možnosti delovanja dediščine. Če tega ni mogoče zagotoviti, lahko služba ugotovi, da določen poseg ali raba v določenem vplivnem območju nista možna. V primeru načrtovanja bistvenih sprememb ali intenziviranja rabe, ki bi utegnile imeti negativne posledice na lastnosti, pomen ali celo samo materialno substanco varovane dediščine ter na kvaliteto njene okolice, se lahko območje vpliva na dediščino obravnava tudi izven zarisanih območij.

Varovanje enot kulturne dediščine v vplivnih območjih smiselno dopolnjujejo tudi varstvene usmeritve za kulturno krajino, ki varujejo krajinsko zgradbo (naravne kot kulturne prvine), procese sonaravnega gospodarjenja v kulturni krajini, tipologijo krajinskih prvin ter način povezave s stavbno in naselbinsko dediščino.

Pomembnejše in prostorsko izpostavljene kulturne spomenike varujemo optimalno v njihovem vplivnem območju, kar predpostavlja poleg fizične ohranitve tudi ohranitev skladne krajinske podobe v najširši okolici oziroma vplivnem območju, ohranitev obstoječih funkcionalnih navezav in gospodarske osnove ter celovitosti. Drugo dediščino varujemo predvsem fizično, prostorsko pomembne in izpostavljene objekte pa tudi v njihovem vplivnem območju.

5 SEZNAM ENOT NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

Legenda

EŠD		EŠD (za vpisane enote) ali oznaka predloga (za enote v postopku vpisa)
ime		Ime enote iz registra.
tip		Tip enote dediščine (po tipologiji RKD).
	0	neznano
	1	arheološka dediščina
	2	profana stavbna dediščina
	3	sakralna stavbna dediščina
	4	sakralno profana stavbna ded.
	5	memorialna dediščina
	6	vrtnoarhitekturna dediščina
	7	naselbinska dediščina
	11	kulturna krajina
	12	zgodovinska krajina
	13	ostalo
kategorija		Kategorija varstvenega režima
	0	neznano
	1	razglasitev za spomenik
	2	varovanje v prostorskih aktih
	3	dokumentarno (arhivsko) varstvo
	4	ostalo
SDP		Razglasitev za kulturni spomenik državnega pomena (SDP)
	SDP	enota je razglašena za SDP
	valor	enota je valorizirana za SDP (seznam)
opombe_varstvo		Tip varstvenih usmeritev.
		– arheološka dediščina – stavbna dediščina – memorialna dediščina – vrtnoarhitekturna dediščina – naselbinska dediščina – kulturna krajina – zgodovinska krajina – ostalo
opombe_status		Opomba glede statusa oz. stanja enote.
	degradirano	Enota je degradirana, v teku je izbris oz. sprememba kategorije režima v RKD.
	prost. nepomembno	Enota prostorsko ni pomembna.

z.št.	EŠD	Ime	Tip	Kateg orija	SDP	Opombe_varstvo	Opombe_ status
1.	23327	Bukovo - Arheološko območje Gomilnica	1	2		arheološka dediščina	
2.	3597	Bukovo - Cerkev sv. Lenarta	3	1		stavbna dediščina	
3.	21001	Bukovo - Kapelica	3	2		stavbna dediščina	
4.	21002	Bukovo - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
5.	16275	Bukovo - Zaselek Krtečne	7	2		naselbinska dediščina	
6.	25699	Cerkljanski Vrh - Domačija Cerkljanski Vrh 1	2	2		stavbna dediščina	
7.	25700	Cerkljanski Vrh - Domačija Cerkljanski Vrh 11	2	2		stavbna dediščina	
8.	25689	Cerkljanski Vrh - Domačija Cerkljanski Vrh 22	2	2		stavbna dediščina	
9.	25690	Cerkljanski Vrh - Hiša Cerkljanski Vrh 4	2	2		stavbna dediščina	
10.	3598	Cerkno - Cerkev sv. Ane	3	1		stavbna dediščina	
11.	3602	Cerkno - Cerkev sv. Jerneja	3	1		stavbna dediščina	
12.	4813	Cerkno - Hiša Pot na Brce 1	2	1		stavbna dediščina	
13.	23131	Cerkno - Naselje	7	2		naselbinska dediščina	
14.	4812	Cerkno - Partizanska grobnica s spomenikom pri pokopališču	5	1		memorialna dediščina	
15.	4807	Cerkno - Postojanka Gradišče	1	1		arheološka dediščina	
16.	4811	Cerkno - Spomenik 47 padlim gojencem partijske šole	5	1		memorialna dediščina	
17.	4806	Cerkno - Spomeniško območje NOB	5	1		memorialna dediščina	
18.	23301	Cerkno - Šola	2	2		stavbna dediščina	
19.	25687	Čeplez - Ambient dveh kozolcev in pajštve pod vasjo	2	2		stavbna dediščina	
20.	25688	Dolenji Novaki - Ambient domačij Dolenji Novaki 2 in 3	2	2		stavbna dediščina	
21.	3854	Dolenji Novaki - Cerkev sv. Tomaža	3	1		stavbna dediščina	
22.	26163	Dolenji Novaki - Domačija Dolenji Novaki 1	2	2		stavbna dediščina	
23.	25683	Dolenji Novaki - Domačija Dolenji Novaki 11	2	2		stavbna dediščina	
24.	26162	Dolenji Novaki - Domačija Dolenji Novaki 35	2	2		stavbna dediščina	
25.	4768	Dolenji Novaki - Domačija Dolenji Novaki 5	2	1		stavbna dediščina	
26.	26211	Dolenji Novaki - Kapelica pri hiši Dolenji Novaki 24	3	2		stavbna dediščina	
27.	26210	Dolenji Novaki - Kapelica pri šoli	3	2		stavbna dediščina	
28.	4925	Dolenji Novaki - Mlin pri hiši Dolenji Novaki 35	2	1		stavbna dediščina	

z.št.	EŠD	Ime	Tip	Kateg orija	SDP	Opombe_varstvo	Opombe_ status
29.	4926	Dolenji Novaki - Mlin pri hiši Dolenji Novaki 46	2	1		stavbna dediščina	
30.	109	Dolenji Novaki - Partizanska bolnišnica Franja	2	1	SDP	stavbna dediščina	
31.	21003	Dolenji Novaki - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
32.	18494	Dolenji Novaki - Znamenje	3	2		stavbna dediščina	
33.	20729	Dolenji Novaki - Znamenje na Močil	3	2		stavbna dediščina	
34.	26158	Gorenji Novaki - Domačija Gorenji Novaki 1	2	2		stavbna dediščina	
35.	18495	Gorenji Novaki - Domačija Gorenji Novaki 39	2	2		stavbna dediščina	
36.	18496	Gorenji Novaki - Domačija Gorenji Novaki 43	2	2		stavbna dediščina	
37.	18497	Gorenji Novaki - Domačija Gorenji Novaki 49	2	2		stavbna dediščina	
38.	26169	Gorenji Novaki - Hiša Gorenji Novaki 14	2	2		stavbna dediščina	
39.	18498	Gorenji Novaki - Hiša Gorenji Novaki 35	2	2		stavbna dediščina	
40.	18499	Gorenji Novaki - Hiša Gorenji Novaki 40	2	2		stavbna dediščina	
41.	26160	Gorenji Novaki - Hiša Gorenji Novaki 42	2	2		stavbna dediščina	
42.	4767	Gorenji Novaki - Hiša Gorenji Novaki 55	2	1		stavbna dediščina	
43.	25684	Gorenji Novaki - Hiša Gorenji Novaki 68	2	2		stavbna dediščina	
44.	26157	Gorenji Novaki - Kašča in toplar na domačiji Gorenji Novaki 17	2	2		stavbna dediščina	
45.	26156	Gorenji Novaki - Kašča na domačiji Gorenji Novaki 5	2	2		stavbna dediščina	
46.	26159	Gorenji Novaki - Kašča na podstrešju hiše Gorenji Novaki 7	2	2		stavbna dediščina	
47.	4920	Gorenji Novaki - Kašča pri hiši Gorenji Novaki 32	2	1		stavbna dediščina	
48.	18500	Gorenji Novaki - Klet na domačiji Gorenji Novaki 24	2	2		stavbna dediščina	
49.	18501	Gorenji Novaki - Klet na domačiji Gorenji Novaki 36	2	2		stavbna dediščina	
50.	4928	Gorenji Novaki - Mlin pri hiši Gorenji Novaki 57	2	1		stavbna dediščina	
51.	18502	Gorenji Novaki - Znamenje	3	2		stavbna dediščina	
52.	25685	Gorje - Hiša Gorje 4	2	2		stavbna dediščina	
53.	4929	Gorje - Mlin in žaga pri domačiji Gorje 3	2	1		stavbna dediščina	
54.	21004	Gorje - Spominsko znamenje NOB	5	2		memorialna dediščina	

z.št.	EŠD	Ime	Tip	Kateg orija	SDP	Opombe_varstvo	Opombe_ status
55.	3723	Jagršče - Cerkev sv. Uršule	3	1		stavbna dediščina	
56.	25686	Jagršče - Domačija Jablanca	2	2		stavbna dediščina	
57.	21005	Jagršče - Kapelica	3	2		stavbna dediščina	
58.	3E+05	Jagršče - Razvaline cerkve v Polju	3	2		stavbna dediščina	
59.	21006	Jagršče - Spominska plošča NOB	5	2		memorialna dediščina	prost. nepomem bno
60.	23537	Jazne - Arheološko najdišče Pri Pisku	1	2		arheološka dediščina	
61.	3869	Jazne - Cerkev sv. Nikolaja	3	1		stavbna dediščina	
62.	21007	Jazne - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
63.	25679	Jesenica - Klet pri Brtu	2	2		stavbna dediščina	
64.	4933	Jesenica - Spomenik padlim med NOB	5	1		memorialna dediščina	
65.	23326	Kladje - Arheološko območje Šance	1	2		arheološka dediščina	
66.	23328	Kojca - Ruševine cerkve pri Kojci	1	2		arheološka dediščina, stavbna dediščina	
67.	3600	Labinje - Cerkev sv. Duha	3	1		stavbna dediščina	
68.	25680	Labinje - Hiša Labinje 2	2	2		stavbna dediščina	
69.	25681	Labinje - Hiša Labinje 22	2	2		stavbna dediščina	
70.	3E+05	Labinje - Razvaline cerkve sv. Miklavža	3	2		stavbna dediščina	
71.	3868	Lazec - Cerkev sv. Jurija	3	1		stavbna dediščina	
72.	3859	Orehek pri Cerknem - Cerkev sv. Ubalda	3	1		stavbna dediščina	
73.	21008	Orehek pri Cerknem - Grobnica NOB	5	2		memorialna dediščina	
74.	19377	Orehek pri Cerknem - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
75.	12814	Orehek pri Cerknem - Staro župnišče	2	2		stavbna dediščina	
76.	3867	Otalež - Cerkev sv. Katarine	3	1		stavbna dediščina	
77.	3601	Planina pri Cerknem - Cerkev sv. Janeza Krstnika	3	1		stavbna dediščina	
78.	21018	Planina pri Cerknem - Kapelica	3	2		stavbna dediščina	
79.	21019	Planina pri Cerknem - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
80.	25682	Poče - Klet domačije Poče 2	2	2		stavbna dediščina	
81.	25701	Poče - Območje kozolcev pod vasjo	2	2		stavbna dediščina	
82.	21022	Poče - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
83.	4764	Podlanišče - Domačija Pri Rotovžu	2	1		stavbna dediščina	
84.	25691	Podlanišče - Hiša Podlanišče 4	2	2		stavbna dediščina	
85.	25692	Podlanišče - Hiša Podlanišče 46	2	2		stavbna dediščina	

z.št.	EŠD	Ime	Tip	Kateg orija	SDP	Opombe_varstvo	Opombe_ status
86.	21020	Podlanišče - Kapelica pri Martinu	3	2		stavbna dediščina	
87.	21021	Podlanišče - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
88.	18503	Podpleče - Domačija Podpleče 16	2	2		stavbna dediščina	
89.	21023	Podpleče - Znamenje	3	2		stavbna dediščina	
90.	4921	Podpleče - Znamenje pri hiši Podpleče 16	3	1		stavbna dediščina	
91.	19974	Police pri Cerknem - Arheološko območje sv. Marija	1	2		arheološka dediščina	
92.	4040	Police pri Cerknem - Cerkev Rojstva Device Marije	3	1		stavbna dediščina	
93.	25693	Police pri Cerknem - Hiša Police 19	2	2		stavbna dediščina	
94.	25694	Poljane pri Cerknem - Domačija Poljane 19	2	2		stavbna dediščina	
95.	21017	Porezen - Grobnica NOB	5	2		memorialna dediščina	
96.	4E+05	Ravne pri Cerknem - Arheološko najdišče Gastabil	1	2		arheološka dediščina	
97.	3967	Ravne pri Cerknem - Cerkev sv. Urha	3	1		stavbna dediščina	
98.	25695	Ravne pri Cerknem - Domačija Kramež	2	2		stavbna dediščina	
99.	609	Ravne pri Cerknem - Domačija Ravne 52	2	1		stavbna dediščina	
100.	21024	Ravne pri Cerknem - Grobnica NOB	5	2		memorialna dediščina	
101.	25696	Ravne pri Cerknem - Hiša Ravne pri Cerknem 10	2	2		stavbna dediščina	
102.	4791	Reka - Arheološko najdišče Grad in Kazarsko	1	1		arheološka dediščina	
103.	3604	Reka - Cerkev sv. Kancijana	3	1		stavbna dediščina	
104.	25697	Reka - Hiša Reka brez številke	2	2		stavbna dediščina	
105.	26122	Straža - Domačija Straža 37	2	2		stavbna dediščina	
106.	23330	Straža pri Cerknem - Arheološko območje sv. Pavel	1	2		arheološka dediščina	
107.	3605	Straža pri Cerknem - Cerkev sv. Pavla	3	1		stavbna dediščina	
108.	25698	Straža pri Cerknem - Hiša Straža 3	2	2		stavbna dediščina	
109.	26120	Straža pri Cerknem - Hlev na domačiji Straža 36	2	2		stavbna dediščina	
110.	26119	Straža pri Cerknem - Kašča na domačiji Straža 30	2	2		stavbna dediščina	
111.	26121	Straža pri Cerknem - Klet na domačiji Straža 39	2	2		stavbna dediščina	
112.	20726	Straža pri Cerknem - Znamenje	3	2		stavbna dediščina	

z.št.	EŠD	Ime	Tip	Kateg orija	SDP	Opombe_varstvo	Opombe_ status
113.	9321	Šebrelje - Arheološko najdišče Divje babe I	1	1	valor	arheološka dediščina	
114.	4790	Šebrelje - Arheološko najdišče Dolenja vas s sv. Ivanom	1	1		arheološka dediščina	
115.	23332	Šebrelje - Arheološko območje Mirišče	1	2		arheološka dediščina	
116.	23331	Šebrelje - Arheološko območje Na Krogu	1	2		arheološka dediščina	
117.	4034	Šebrelje - Cerkev sv. Janeza Krstnika	3	1		stavbna dediščina	
118.	4033	Šebrelje - Cerkev sv. Jurija	3	1		stavbna dediščina	
119.	4938	Šebrelje - Partizansko grobišče ob šoli	5	1		memorialna dediščina	
120.	11279	Šebrelje - Sušilnica na domačiji Šebrelje 20	2	2		stavbna dediščina	
121.	11283	Šebrelje - Sušilnica nasproti hiše Šebrelje 59	2	2		stavbna dediščina	
122.	11280	Šebrelje - Sušilnica pri domačiji Mlakar	2	2		stavbna dediščina	
123.	11282	Šebrelje - Sušilnica v Gorenji vasi	2	2		stavbna dediščina	
124.	21037	Šebrelje - Znamenje	3	2		stavbna dediščina	
125.	23329	Trebenče - Arheološko območje Gradišče	1	2		arheološka dediščina	
126.	3603	Trebenče - Cerkev sv. Jošta	3	1		stavbna dediščina	
127.	26212	Trebenče - Kapelica	3	2		stavbna dediščina	
128.	21038	Trebenče - Spominsko znamenje NOB	5	2		memorialna dediščina	
129.	862	Zakojca - Domačija Franceta Bevka	2	1	valor	stavbna dediščina	
130.	21041	Zakojca - Spomenik NOB	5	2		memorialna dediščina	
131.	23333	Zakriž - Arheološko območje V Križu	1	2		arheološka dediščina	
132.	3599	Zakriž - Cerkev sv. Andreja	3	1		stavbna dediščina	
133.	21039	Zakriž - Kapelica	3	2		stavbna dediščina	
134.	21040	Zakriž - Spominsko znamenje NOB	5	2		memorialna dediščina	